UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, Anno M.DC.LXXXX.

§. VI. De conditionibus requisitis ad legitimam præscriptionem consuetudinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-61687

Visual Library

vim gravem extorti, cùm talis vis ab extrinseco illata tollat voluntarium.

3. Debent exerceri à populo introducente Consuetudinem, quasi ex obligatione, sive animo, saltem interpretativo, introducendæ Consuetudinis obligantis, neque enim actus agentium operantur ultrà intentionem eorum, qui tales actus exercent *c. fin. de præbend.*

§. V.

Quomodo debeat Consuetudo esse rationabilis, & legitimè præscripta?

EX ult. *c. h. t.* probatur, quòd Consuetudo, ut vim aliquam habeat, debeat esse rationabilis, & legitimè præscripta. Rationabilis autem dicitur illa Consuetudo, quæ est de re honestâ, ac utili reipublicæ; sive ut alii fusiùs eam explicant, quæ non est contraria juri naturali, nec divino positivo, nec religioni adversatur, nec est contra Ecclesiæ libertatem, nec licentiam, vel occasionem peccandi præbet, nec bono communi, & publico noxia est &c. de quibus omnibus, utrum Consuetudo ea habeat, prudentis judicis arbitrio relinquendum putant aliqui. Ut autem legitimè præscripta dicatur, debet tanto tempore cum bona fide, & aliis conditionibus, ad introducendam Consuetudinem requisitis, esse continuata, quantum ad legitimè præscribendum de jure requiritur, ut plurib⁹ mox dicetur.

§. VI.

De Conditionibus requisitis ad legitimam præscriptionem Consuetudinis.

RESP. 1. Ad introducendam Consuetudinem præter legem, si viâ conniventiæ illa introducatur, id est, si introducatur sciente & tolerante Principe, cùm tamen facilè contradicere posset, si vellet, probabilius est, non requiri certum tempus, quia tunc non tam per præscriptionem, sed per tacitam Principis personalem approbationem introducitur Consuetudo. Sufficit ergo ad introducendam talem Consuetudinem tanto tempore eam continuare, quantum necesse est, ut ex prudenti arbitrio Princeps consensisse in eam personaliter censeri possit. Si verò via præscriptionis, ignorante scil. Principe, Consuetudo civilis introducenda sit, requiritur, & sufficit Decennium, quo elapso vim juris non scripti Consuetudo illa habet; cùm enim ad introducendum jus per præscriptionem longum tempus, de jure Civili requiratur *l. de quibus 32. & l. sequente FF. de legibus ac toto Tit. C. quæ sit longa Consuet.* longum autem tempus censeatur *Decennium §. 1. instit. de usucap. l. ult. & toto Tit. Cod. de præscript. long. temp.* consequenter ad introducendum taliter viâ præscriptionis jus Consuetudinis sufficit decennium: quòd ipsum tempus rectè putant DD. sufficere ad introducendum viâ præscriptionis jus Consuetudinis Canonicæ præter legem, saltem si non derogetur juri alterius Ecclesiæ, cùm enim in illis, quæ non sunt contra, sed tantùm præter jus Canonicum, nihil certi quoad tempus statuatur, videntur ea observanda ad præscriptionem, quæ sunt de jure Civili statuta. Si tamen Consuetudini introducendæ resistat lex, non quidem reprobando eam, tanquam irrationabilem, aut corruptelam (quæ Consuetudo, quamvis immemorialis sit,

ad

ad præscriptionem non sufficit) sed expressè eam prohibendo, requiritur cum titulo (saltem colorato) 40. annorum tempus, vel sine titulo tempus immemoriale, id est, tempus, de cujus initio memoria non exstat. Requiritur autem, ut hæc etiam consuetudo, cujuscunque temporis illa sit, si vâ præscriptionis novum jus introducere debeat, legitimo tempore sit continuata, & semel cœpta, nullo actu contrario sit interrupta, juxta communem Doctrinam de præscriptione.

Resp. 2. Quamvis multi valdè probabiliter doceant non requiri bonam fidem ad introducendam consuetudinem præter legem, cùm actus mali in tali casu non tam sint causa consuetudinis, quàm indicia consensus Principis, vel juris; & consuetudo in facto esse honesta sit, ac rationabilis, & utilis communi bono, licet in fieri peccatum includat: probabilius tamen distinguunt alii, & concedunt quidem, quòd ad consuetudinem vâ conniventiæ introducendam, non requiratur bona fides, quia princeps in tali casu sciens & tolerans actus ad consuetudinem introducendam requisitos, quos facilè prohibere posset, si vellet, meritò censetur ad introducendum jus consuetudinis consentire; quòd si tamen vâ præscriptionis, & ignorante Principe novum jus consuetudinis introducatur, tunc bona fides, aut probabilis ignorantia præscribentium, quâ actus suos malos esse ignorant, requiritur, cùm ex regula 2. *in 6.* Possessor malæ fidei nullo tempore præscribat, ita ut nec incipere, nec currere possit cum mala fide præscriptio.

§. VII.

De interpretatione & extensione Consuetudinis.

COnsuetudo, quæ est secundùm legem duplicem habet effectum. Primus est legem scriptam declarare, vel interpretari, si sensus illius dubius sit sive obscurus *c. cùm dilectus 8. h. t.* ubi dicitur, consuetudo *optima legum interpres.* Secundus est, quòd legem confirmet: *instituuntur enim leges, cùm promulgantur; firmantur, cùm moribus utentium approbantur*, dicitur in *Can. in istis. distinct. 3.* Si tamen consuetudo sit præter, vel contra jus, & huic repugnet, ordinariè & regulariter extendi non debet ab hoc casu ad alium; vel ab uno loco ad alium, vel à Persona ad Personam, cùm enim sit stricti juris, consequenter tantum habet de potentiâ, quantum de usu, nisi subinde similis æquitatis ratio similia jura suadere videatur; & hinc, si consuetudo aliqua à solis Laicis observata fuit in materiâ merè civili cum consensu etiam laici Magistratûs, non obligat illa Clericos, qui sunt diversi fori, nisi nihil illa præjudicaret immunitati Ecclesiasticæ, & non tam onerosa esset, quàm pro communi civium, quà talium, bono, quo in casu saltem indirectè obligarentur Clerici: si verò consuetudo versetur circa materiam merè spiritualem, obligabuntur illâ Clerici & Laici, & quidem ex consensu Prælati Ecclesiastici tantùm, cui in ordine ad talem materiam tam Laici quàm Clerici subijciuntur.